

§ 9

Samråd om förslag till program för Östberga och Årstafältet södra- svar till stadsbyggnadskontoret

Stadsdelsnämndens beslut

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande återopas som svar till stadsbyggnadskontoret på remissen
2. Paragrafen justeras omedelbart

Ärendet

Samrådsförslaget till program för Östberga syftar till att ta ett helhetsgrepp kring dess stadsutveckling. De kompletteringar till den befintliga bebyggelsen som föreslås är tänkta att förbättra de offentliga miljöerna och bidra till ökad trygghet för de som rör sig inom området. Samtidigt ska den föreslagna bebyggelsen bidra till att bygga samman Östberga med det nya bostadsområdet på Årstafältet, såväl som att stärka kopplingar mot Liseberg. Förvaltningen anser överlag att programförslaget kan bidra till en positiv utveckling i Östberga, men har en del synpunkter och kommentarer som bör beaktas i kommande revidering.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 16 augusti 2017

Dnr 357-2017-1.5.3.

Beslutsgång

Ordföranden ställde framställda förslag till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Yrkanden

Ordföranden Ulf Walther m.fl. (S), ledamöterna Fotios Stathis m.fl. (MP) Lars Sterneby (V) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut samt anmälde ett särskilt uttalande till protokollet.

Vice ordföranden Gustav Johansson m.fl. (M) ledamoten Peter Backlund (L) yrkade bifall till eget förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Ordföranden Ulf Walther m.fl.(S), ledamöterna Fotios Stathis m.fl. (MP), Lars Sterneby (V)

”Överdäckning av Östbergavägen för bättre kontakt mellan Östberga och Årstafältet. Stockholms stad vill i programmet för Östberga, bl.a. 'utveckla stadsdelen till ett mer attraktivt område' och 'koppla samman Östberga med kringliggande stadsdelar'. I planen ingår att förlänga 'Centrumstråket' (del av nuv. Östbergabackarna) i rät linje över Östbergavägen, genom de nya kvarteren och ut på fältet. Höjdskillnaden mellan Sibbarpsgränd och Östbergavägen föreslås lösas med trappor. Vidare läggs en ny skola F-9 och en ny simhall vid gränsen mellan stadsdelarna, vilket också avses knyta samman dem.

Vi delar stadsdelsförvaltningens huvudsakliga positiva remissvar, däribland uttalandena om behovet av nya arbetsplatser inom området. Vad gäller kopplingen mellan Östberga och Årstafältet skriver förvaltningen att 'En genomtänkt samordning av berörda projekt krävs för att säkerställa en trafiksäker miljö', men ger inte några förslag till hur detta kan ske. Vi vill betona vikten av att åtgärden skapar en naturligare kopplingar mellan Östberga och Årstafältet och på det sättet även öka tillgängligheten för sport och friluftaktiviteter.

Vi tror biltrafiken på Östbergavägen kommer att utgöra en kvarstående barriär mellan stadsdelarna och att det finns anledning att skapa en naturligare övergång. Såsom stadsdelen tidigare har uttryckt i bl.a. remissvaret på Översiktsplanen bör delar av Östbergavägen däckas över. Även om en överdäckning är kostsam bör en kortare sträcka av vägen kunna förläggas i tunnel med sluttande naturbro med gång- och cykelväg över. Denna lösning skulle smälta samman Östberga med Årstafältet genom att ge en mer omedelbar koppling mellan områdena. Barn skulle utan att korsa Östbergavägen kunna själva gå eller cykla från Östberga ut till fältet, eller från de nya bostäderna till t.ex. simhallen eller skolan. Access till rekreationsytor blir bättre och tillgängligheten ökar. Att i stället förlägga gång- och cykeltrafik till en tunnel under vägen, eller en hög bro över vägen skapar däremot inte denna naturliga access och skulle blott förstärka känslan av en barriär mellan områdena.

Det finns flera lämpliga placeringar för sådana naturbroar: 'Centrumstråket' kan förlängas med ett däck över Östbergavägen, ersätta trapporna och därigenom öka tillgängligheten. Vidare kan det utredas att bygga ihop simhallens entreplan med en naturbro och på det sättet integreras med grönytorna i den nya parken. Simhallen blir tillsammans med utegym och andra sportanläggningar på fältet ett lokalt sportcentrum. Överdäckning kan återställa Göta

Landsväg på platsen till en obruten gång- och cykelled (förutsatt att kulturskyddet tillåter det.)”

Reservation

Vice ordföranden Gustav Johansson, ledamöterna Henrik Virro, Jonas Nilsson, tjänstgörande ersättaren Björn Wredberg alla (M) ledamoten Peter Backlund, tjänstgörande ersättaren Elisabet Abelson båda (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget;

” Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

Att därutöver anföra:

Bostadsbrist och otrygga områden är två av stadens största utmaningar. Utan egenmakt och kontroll över sin boendesituation blir medborgarnas trygghet och utveckling kraftigt påverkade, samtidigt som deras valmöjligheter begränsas. Med områden som upplevs som otrygga skapas utestängdhet som gör att människorna som bor där ofta inte vågar gå ensamma genom sina egna grannkvarter under vissa tider av dygnet.

Med ett övergripande program för Östberga ges vi möjligheten att bemöta båda dessa viktiga frågor genom att bygga nya bostäder och rusta upp ett område som varit hårt drabbad av bristfällig planering som bland annat bidragit till att skapat otrygghet. Östbergas närhet till innerstaden, kommande kollektivtrafikförbindelser och lågt utnyttjade områden är gör det till en utmärkt plats för nybyggnation. Tyvärr ser vi att förslaget i sin nuvarande form innehåller en del brister som skulle behöva hanteras innan nya stadsplaneringssynder begås i försöket att rätta till tidigare fel.

Nybyggnation kräver en solid planering och ett genomtänkt tillvägagångssätt. Frimärksplaneringen har allt mer visat sina konsekvenser och det krävs att större projekt redan i ett tidigt skede tar hänsyn till människors möjlighet att leva, lära och bo. Det vill säga, att i ett tidigt stadie planera för skola, kollektivtrafik, arbete, sjukvård och andra samhällsbärande funktioner. Det är glädjande att se att det finns planer för en ny simhall. Hela staden har en brist av simanläggningar, vilket kan ha allvarliga påföljder för varje barns rätt att lära sig att simma. Vi är också positiva att se att bostäder planeras med variation och att nya byggnader kommer att sluta an till omkringliggande bebyggelse.

Vi är oroliga för att programförslaget har räknat iskallt med att tunnelbaneuppgången blir av inom nära framtid. Östberga präglas redan idag av en avskärmning från kollektivtrafik vilket i sig skapar en isolering. Ska ett område fungera så måste också kommunikationen fungera, annars blir det omöjligt att utnyttja Östbergas nära läge till innerstaden. När Skarpnäcksstaden byggdes dröjde det tio år innan tunnelbanan stod klar. Därför är det viktigt att det inte bara är politiska löften utan att reella planer skapas för hur kommunikationen ska fungera om tunnelbanestationen skulle dröja. Vi vill att nya busslinjer planeras och att en möjlig dragning av tvärbanan från Årstafältet undersöks.

Östberga är tyvärr ett område som många gånger varit otryggt. Det är av största vikt att planeringen av stadsdelen har som huvudmål att skapa en stadsmiljö där otryggheten byggs bort. Det vill vi se genom fler öppna bottenplan med lokaler för föreningsliv och butiker, som möjliggör för området att leva dygnet runt, genom bra belysning som underhålls och genom att använda skollokalerna på kvällstid för föreningslivet.

Vi vill se ett Östberga torg där medborgarna är trygga. Men med dagens planering blir det ett exempel på en plats som kan bidra till otryggheten. Vi skulle gärna se att man tar ett nytt helhetsgrepp om planeringen och sätter medborgarnas trygghet i centrum. Det skulle kunna göras genom att man öppnar upp ordentligt mellan övre och nedre torg och att flera av trapporna byts ut för att skapa en mer tillgänglig stadsmiljö. För oss är det viktigt att Östberga torg både är snyggt och tryggt. Torget skulle också kunna byggas så att det inbjuder till olika typer av aktiviteter, både sommar som vinter för att därmed bidra till att öka tryggheten.

När större områden planeras är det viktigt att redan i ett tidigt skede aktivt samla in synpunkter från alla delar av befolkningen, så att de färdiga planerna har god förankring och har tagit till vara på den kreativitet som finns bland medborgarna. Ett exempel där staden skulle kunna arbeta mer innovativt för att få fram åsikter är att använda interaktiva digitala hjälpmedel. Verktyg som baseras på spel och andra digitala plattformar har en potential att nå ut till människor som annars sällan tar del i planeringen av staden.

Parkerna i området måste vara anpassade för människor i alla åldrar. Vi ser gärna att barn och ungdomar inkluderas i planeringsprocessen

med deras unika perspektiv på hur parkerna bättre skulle kunna erbjuda lekmöjligheter och platser där ungdomar kan trivas.

Att det finns förslag för en ny F-9 skola är speciellt viktigt för att planera för områdets långsiktiga behov. Tyvärr är en av de alternativa föreslagna placeringarna av skolan i ett område som ibland är oroligt och har dåligt med ljus på skolgården. Vi skulle helst se att skolan byggs mot Årstafältet. Vi kan heller inte nog understryka vikten av att förskolor planeras in i ett tidigt skede, något som förvaltningen framhäver tydligt.

Många av de bostäder som planeras i området är baserade på de så kallade Stockholmshusen. De är i utformningen konforma, vilket ytterligare riskerar att förstärka Östberga som ett miljonprogramområde. Vi tar kraftigt avstånd mot den karaktären av trist och konform arkitektur i ett redan utsatt och bullerstört läge. Även förorter förtjänar en god kvalitet i arkitekturen. Vi vill se mer varierad arkitektur som skapar ett mervärde för alla som bor och vistas i området. Speciellt viktig är porten in mot Östberga.

De totalt cirka 2500 bostäder som tillförs i området kommer att vara viktiga för att arbeta mot stadens mål om att bygga 140000 nya bostäder fram till 2030. Området har potential att bidra än mer. Genom att byta ut de planerade punkthusen mot hus i kvartersstil, låta de hus som idag planeras få fyra våningar istället planeras till fem, och genom att bygga igen de öppna innergårdar som finns i förslaget tror vi att det är möjligt att skapa minst 3000 bostäder i området.

Det aktuella förslaget visar bland annat på en gårdsdesign där innergården är öppen för allmänheten. Vi har tidigare sett att den här typen av delvis offentliga områden ofta skapar otrygga och obehagliga miljöer, som varken de som ansvarar för marken eller det offentliga tar tillräckligt ansvar för. Samtidigt ser vi att få mindre bostäder planeras. Området består i dagsläget i huvudsak av större bostäder. Att planera för fler mindre bostäder och studentbostäder skulle kunna bidra till att skapa ett mer blandat område med boenden i olika skeenden i livet. Vi vill att minst 500 nya studentbostäder planeras i området.

Vidare ligger många av de planerade husen väldigt nära den hårt trafikerade Åbyvägen som riskerar att försämra boendemiljön. Vi tror att det är möjligt och bra att bygga här, bullerrisken till trots. Vi

önskar däremot att vi försöker att skapa mer intressant arkitektur i ett område där det verkligen behövs. När vi bygger ska vi bygga en levande stad med blandad bebyggelse. Föreslagen bebyggelse i området riskerar att ha kraftig inverkan på de boende i områdena öster om Åbyvägen. Den nya trafiksituationen, antalet parkeringsplatser och påverkan på deras möjlighet till kvällssol bör särskilt tas i beaktande. Vi ser gärna att upplåtelseformerna blandas mer och att fler kontors-, förenings-, service- och butikslokaler kan etableras i områdena. Så bygger vi en stad där människor trivs och känner sig trygga oavsett tid på dygnet. ”

Ersättaryttrande

Ersättaren Lisa Palm (Fi) instämde i det särskilda uttalandet från (S),(MP),(V)

Ersättaryttrande

Ersättarna Christina Petersen (C),Claes Karlsson (KD) instämde i förslag till beslut samt reservation från (M),(L).